U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně Daniely Zemanové a soudců Zdeňka Kühna a Petra Mikeše v právní věci žalobce: **V. V.,** zast. Mgr. Romanem Seidlerem, advokátem se sídlem Malická 1576/11, Plzeň, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra,** se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 4. 8. 2015, čj. OAM-524/ZA-ZA02-P17-2015, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 23. 5. 2016, čj. 60 Az 12/2015-79,

takto:

I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

III. Ustanovenému zástupci žalobce Mgr. Romanu Seidlerovi, advokátu, **se přiznává** odměna a náhrada hotových výdajů ve výši **4114 Kč**, která bude proplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

Odůvodnění:

I. Předmět řízení

[1] Rozhodnutím ze dne 4. 8. 2015, čj. OAM-524/ZA-ZA02-P17-2015, Ministerstvo vnitra (dále jen „žalovaný“), rozhodlo o neudělení mezinárodní ochrany žalobci dle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu (dále jen „zákon o azylu“). Žalovaný neshledal pro udělení mezinárodní ochrany dostatečnými tvrzení žalobce, že mu po návratu na Ukrajinu hrozí povinnost nástupu do armády.

[2] Žalobce konkrétně uvedl, že do jeho zaměstnání začali docházet pracovníci vojenské správy, za ním osobně přišli poprvé 17. 4. 2015. Jeho nadřízená jej varovala, že mu přinesli povolávací rozkaz a má se dostavit k řediteli závodu. Žalobce utekl domů a hned na to odjel do České republiky. Následně mu babička telefonicky sdělila, že se mu snažili doručit povolávací rozkaz ještě jednou doma. Žalobce má z bojů hrůzu; vojenská správa roznáší povolávací rozkazy, muž pouze absolvuje zdravotní prohlídku, pak je odeslán na výcvik a odtud bojovat. Mnoho lidí v bojích zemřelo. Žalobce přitom

nevykonal ani základní vojenskou službu, protože mu otec zařídil lékařské potvrzení, že vojenské služby není schopen. Nemá možnost se nástupu do armády vyhnout, za vyhýbání se vojenské povinnosti prý hrozí trest.

[3] Žalovaný v odůvodnění napadeného rozhodnutí konstatoval, že samotná povinnost každého občana Ukrajiny, včetně žalobce, účastnit se základní vojenské služby nebo v rámci mobilizace jakéhokoliv dalšího výcviku či dokonce bojových operací, nemůže být chápána jako pronásledování jednotlivců ze strany ukrajinských státních orgánů, a to ani v případě následného nasazení vojáků do oblastí konfliktu. Branná povinnost je zaměřena na všechny bojeschopné muže bez ohledu na jejich rasu, národnost či náboženství, a nepředstavuje tedy azylově relevantní důvod.

[4] Žalovaný neshledal na základě tvrzení žalobce důvody pro udělení doplňkové ochrany dle § 14a zákona o azylu. Nutnost vykonat vojenskou službu nelze vnímat jako vážnou újmu, neboť se jedná o jednu ze základních občanských povinností. Vyhýbání se vojenské službě je trestným činem i v České republice, kde žalobce žádá o udělení mezinárodní ochrany. Žalovaný nezpochybnil existenci probíhajícího ozbrojeného konfliktu na východní Ukrajině, v případě žalobce však dospěl k závěru, že mu návratem do vlasti nehrozí vážné a individuální ohrožení života. Žalobce žil a naposledy byl hlášen k pobytu ve městě B. v Ivanofrankivské oblasti na západě Ukrajiny, kde není bezpečnostní situace negativně ovlivněna událostmi v Doněcké a Luhanské oblasti na výhodě země. Žalobce může stejně jako před svým odjezdem bydlet v domě svojí babičky ve městě B., které se nachází v místě pod plnou kontrolou současné proevropsky orientované vlády premiéra Jaceňuka, která proklamuje vládu demokracie a práva.

[5] Krajský soud v Plzni (dále jen „krajský soud“) názoru žalovaného přisvědčil a žalobu proti jeho rozhodnutí rozsudkem napadeným kasační stížností zamítl.

II. Kasační stížnost a vyjádření žalovaného

[6] V kasační stížnosti proti tomuto rozsudku žalobce (dále jen „stěžovatel“) předně krajskému soudu vytýkal, že se nezabýval jeho námitkou týkající se používání kazetové munice či raketometných systémů BM21 proti civilním čtvrtím, díky kterému dochází na území Ukrajiny k páchání válečných zločinů.

[7] Stěžovatel dále namítl, že mu v rozporu s judikaturou Nejvyššího správního soudu nepomohl unést jeho břemeno tvrzení (viz usnesení ze dne 6. 3. 2012, čj. 8 Azs 6/2012-24, a rozsudek ze dne 24. 2. 2004, čj. 6 Azs 50/2003-89). Žalovaný porušil svoji povinnost, jestliže nevedl pohovor se stěžovatelem směrem k otázce používání zakázaných zbraní a krutému vedení války proti civilistům, a to navzdory tomu, že tyto informace měl ve svých podkladech k dispozici.

[8] Žalovaný ve svém vyjádření ke kasační stížnosti zopakoval některé argumenty uvedené v jeho rozhodnutí a ztotožnil se závěry krajského soudu. Ve vztahu k namítanému chybnému způsobu vedení pohovoru uvedl, že měl žalobce prostor uvést veškeré relevantní důvody, pro které svoji vlast opustil, a nebyl ve svých odpovědích nijak omezován. Žalovaný proto navrhl kasační stížnost odmítnout pro nepřijatelnost.

pokračování

III. Hodnocení Nejvyššího správního soudu

[9] Ve věcech mezinárodní ochrany se Nejvyšší správní soud po posouzení přípustnosti kasační stížnosti v souladu s ustanovením § 104a zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s."), zabývá otázkou, zda podaná kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje zájmy stěžovatele. Není-li tomu tak, Nejvyšší správní soud takovou kasační stížnost odmítne jako nepřijatelnou.

[10] Institut nepřijatelnosti a jeho dopady do soudního řízení správního Nejvyšší správní soud podrobně vyložil v usnesení ze dne 26. 4. 2006, čj. 1 Azs 13/2006-39, č. 933/2006 Sb. NSS, v němž interpretoval neurčitý právní pojem *„přesah vlastních zájmů stěžovatele*". O přijatelnou kasační stížnost se dle výše citovaného rozhodnutí může jednat v následujících typových případech: (1) kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu; (2) kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně; (3) kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit judikaturní odklon; (4) pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotně právního postavení stěžovatele.

[11] Nejvyšší správní soud konstatuje, že v posuzované věci nevyvstala žádná právní otázka, která by doposud nebyla judikaturou Nejvyššího správního soudu řešena.

[12] Nejvyšší správní soud se nejprve zabýval námitkou nepřezkoumatelnosti rozsudku krajského soudu, jejíž důvodnost by sama o sobě zakládala přijatelnost kasační stížnosti a postačovala by k jeho zrušení. Nejvyšší správní soud i s přihlédnutím ke své dřívější judikatuře konstatuje, že má-li být soudní rozhodnutí přezkoumatelné, musí z něj být patrné, jaký skutkový stav vzal správní soud za rozhodný, jak uvážil o pro věc podstatných skutečnostech, resp. jakým způsobem rozhodné skutečnosti posoudil (srov. např. rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 12. 2003, čj. 2 Ads 58/2003-75, č. 133/2004 Sb. NSS).

[13] Stěžovatel krajskému soudu vytýkal, že se nezabýval jeho námitkou, že jsou v rámci válečného konfliktu na Ukrajině používány zakázané zbraně, v důsledku čehož se obě strany konfliktu dopouštějí válečných zločinů.

[14] Nejvyšší správní soud absenci shora uvedených požadavků v napadeném rozhodnutí krajského soudu neshledal. Nejvyšší správní soud ze soudního spisu ověřil, že stěžovatel na způsobu vedení válečného konfliktu poukazoval v rámci své žalobní námitky, že je výkon vojenské služby v rozporu s jeho svědomím a přesvědčením podílet se na takto vedených ozbrojených akcích. Krajský soud považoval stěžovatelem namítanou výhradu svědomí za účelovou a nevěrohodnou, neboť tuto námitku poprvé vznesl až v řízení před soudem. Současně krajský soud ověřil, že tvrzení stěžovatele neodpovídá obsahu jeho výpovědi v rámci pohovoru před správním orgánem. Dospěl tedy k závěru, že důvody, pro které se stěžovatel vyhýbá vojenské službě, nesouvisí s uplatňováním svobody jeho

myšlení, svědomí či náboženského vyznání. Krajský soud tedy popsal rozhodný skutkový stav a s žalobními námitkami se srozumitelně vypořádal.

[15] Nejvyšší správní soud nad rámec uplatněné námitky konstatuje, že odmítání nástupu k výkonu vojenské služby, která je ve státě původu povinná, nelze bez dalšího považovat za důvod pro udělení azylu podle § 12 zákona o azylu, zvláště není-li takové odmítání spojeno s reálně projeveným přesvědčením, ať už politickým, náboženským či morálním (srov. rozsudky ze dne 29. 3. 2004, čj. 5 Azs 4/2004-49, či ze dne 7. 8. 2012, č. j. 2 Azs 17/2012-44). To ovšem stěžovatel během správního řízení nejen neprokázal, ale především ani netvrdil. Bez ohledu na to, že s takovou informací nemohl pracovat žalovaný, by takové tvrzení bylo důvodem pro udělení azylu ve zcela výjimečném případě (srov. rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 19. 8. 1994, čj. 6 A 509/94-27).

[16] Stěžovatel v této souvislosti dále namítal, že mu žalovaný měl v rámci pohovoru pomoci unést břemeno tvrzení, jestliže stěžovatelem tvrzené okolnosti nasvědčovaly tomu, že mu svědčí některé azylově relevantní skutečnosti. Nejvyšší správní soud předně konstatuje, že námitku nesprávného způsobu vedení pohovoru stěžovatel ve smyslu § 104 odst. 4 s. ř. s. nevznesl v řízení před krajským soudem, ač tak učinit mohl.

[17] Nejvyšší správní soud nicméně konstatuje, že namítaná povinnost správního orgánu *„vést pohovor tím směrem, aby jeho výsledek byl dostatečně konkrétní pro potřeby udělení azylu“*, se vztahuje na případy, „[v]*yskytne-li se při pohovoru určitá okolnost, která nasvědčuje tomu, že žadatel mohl být pronásledován pro uplatňování politického práva a svobody nebo má odůvodněný strach z pronásledování státní mocí z důvodů stanovených v § 12 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění zákona č. 2/2002 Sb.*“ (srov. rozsudek ze dne 24. 2. 2004, čj. 6 Azs 50/2003-89). Obsah výpovědi žadatele tedy musí některému z azylově relevantních důvodů nasvědčovat. Povinnost správního orgánu pomoci žadateli unést břemeno tvrzení nemůže být do takové míry široká, aby správní orgán zavazovala za žadatele dovozovat i jeho ryze individuální vnitřní výhrady svědomí vůči probíhajícímu ozbrojenému konfliktu. Stále totiž platí, že primárním zdrojem informací podstatných pro udělení mezinárodní ochrany je samotný žadatel o udělení mezinárodní ochrany, z obsahu jeho žádosti se pak v následujících fázích řízení o udělení mezinárodní ochrany vychází. V daném případě však pro namítaný postup žalovaného žádná tvrzení stěžovatele nenasvědčovala.

[18] Pro shora uvedené Nejvyšší správní soud neshledal důvod pro přijetí kasační stížnosti k věcnému projednání, neboť kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Posuzovaná věc se netýká právních otázek, které dosud nebyly řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu, ani těch, které jsou judikaturou řešeny rozdílně, přičemž nebyl shledán důvod pro přistoupení k judikatornímu odklonu. Nejvyšší správní soud neshledal ani zásadní pochybení městského soudu, ať už v podobě nerespektování ustálené a jasné soudní judikatury, či ve formě hrubého pochybení při výkladu hmotného nebo procesního práva. Nejvyšší správní soud proto kasační stížnost podle § 104a s. ř. s. odmítl pro nepřijatelnost.

[19] Výrok o náhradě nákladů řízení se při odmítnutí kasační stížnosti opírá o § 60 odst. 3, větu první, s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s.

pokračování

[20] Ustanovenému advokátovi se dle § 35 odst. 8 s. ř. s. s přihlédnutím k § 7 bodu 5., § 9 odst. 4 písm. d), § 11 odst. 1 písm. d) a § 13 odst. 3 vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), přiznává odměna za zastupování 3100 Kč za jeden úkon právní služby (sepsání kasační stížnosti) a paušální náhrada hotových výdajů 300 Kč, celkem částka 3400 Kč. Ustanovený advokát je plátcem DPH, Nejvyšší správní soud proto přiznanou odměnu zvýšil o tuto daň, tedy na částku 4114 Kč, která bude proplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto usnesení.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 26. října 2016

Daniela Zemanová
předsedkyně senátu